

Lexikografikus döntések tanulása

Dombi József, Vincze Nándor

SZTE Informatikai Tanszékcsoport e-mail: dombi@inf.u-szeged.hu

SZTE Ph.D hallgató e-mail: nvincze@freemail.hu.

A többtényezős döntések alkalmazásának kritikus pontja, hogy a döntési eljárásban szereplő paraméterei hogyan határozhatóak meg, illetve hogy miképp tudja döntéshozó megadni azokat. Konkrét számértékek megkövetelése legtöbbször nem megvalósítható. Az explicit megadás helyett implicit információkra van szükség és ebben segítséget nyújthat az utóbbi évtizedben kialakult új diszciplína, a tanulóalgoritmusok elmélete is. Alkalmazása esetén a döntéshozók tapasztalatok illetve hisztorikus adatok segítségével meghatározhatják a döntés paramétereit, egyúttal a legadekvátabb döntési struktúra megadásában is segítséget jelenthet így az eljárás, azaz hogy utility vagy preferenciamodell illeszkedik jobban a szakértők által jóváhagyott adatokra.

Jelen dolgozatban az egyik legegyszerűbben használható és a hétköznapi életben leggyakrabban alkalmazott döntési eljárást a lexikografikus modellt vizsgáljuk tanulásméleti szempontból. Eljárást adunk arra, hogy egyrészt a döntés leírható-e lexikografikusan, másrészt milyen jellegzetességei vannak, végül pedig mekkora adatbázisra van szükség a sorrend megállapításához. Mindezeket az adatok elérhetőségének függvényében vizsgáljuk, illetve, hogy milyen információkérésre (oracle) van lehetőség. A lexikografikus döntés tanulása mellett, annak más döntési modellekhez való kapcsolatát is megvizsgáljuk, azaz megkonstruálunk egy olyan eljárást, amelynek eredménye, hogy kompenzatórikus döntések határértékeként állítjuk elő a lexikografikus döntést.